

Kjarnorkudálking við sjórokinum

Kanningar hava víst, at geislavirkið kjarnorkuevnið hefur ferðast fleiri enn 450 kilometrar við streyminum og sjóroki

»EITURFLÓÐIN«. Hesa yvirskrift hevði bretska blaðið *The Sunday Mail* 1. desember í fjør. Undir henni var grein um kjarnorkudálking á oynni North Uist í Hebridunum; dálkingin er funnin í royndum, tiknar av evju á strondini. Talan er um livshóttandi plutonium, ið stavar frá Sellafield-verkinum.

Tað, ið vekir ans, er, at tað eru 250 fjórðingar ella 460 kilometrar úr Sellafield til North Uist; hetta er um trídungs leið til Føroyar.

Í matinum?

Blaðið skrivur, at dálkingin verður fórd av Sellafield við streyminum. Umhvørvisverndarfólk stúra fyri, at krabbaelvandi, kjarnorku-eitur er komið beinleiðis ella umvegis í matin hjá fólk á oynni, tí tey eta kjót av seyði, ið hefur gingið á beiti niðri við sjóvarmálan.

Uppaftur stórir nøgdir eru funnar á eini strond, ið nóg nærri sjálvum Sellafield-verkinum.

Skeiv upplýsing

- Eg eri forfarður av at hoyra, at geislavirkin dálkingin er funnin so langt burtur frá Sellafield, segði vísindamaðurin Patrick Green við bretska blaðið, ið leggur aftrat:

- í fimtiðrunum, tá útleiðingarnar av burturkast-

THE POISON TIDE

DEADLY plutonium from an English nuclear plant has been washed ashore on North Uist in the Hebrides - 250 miles away.

Currents carried the plutonium up the west coast of Scotland from the British Nuclear Fuels plant at Sellafield in Cumbria.

Environmentalists fear the cancer-causing radioactive poison may have entered the food chain of islanders. They eat mussels from shellfishing near the shoreline.

Now a local GP wants an urgent study of the coastline to find the exact levels of the contamination.

EXPOSED

The Uist plutonium was found in silt and mud samples by Granada TV for tomorrow night's *World in Action*.

And higher levels of plutonium have been found along the Kintyre coast - relatively close to Sellafield.

Friends of the Earth scientist Dr Patrick Green said the Mail: "I'm appalled plutonium has been found so far from Sellafield."

Check Islanders, says doctor

MEDICAL physicist Dr David Sumner was very concerned to hear how far Sellafield waste had been carried.

The doctor, based at the Southern General Hospital in Glasgow, said: "We have been told in the past that plutonium does not travel very far. Precisely what the health hazards are is not clear, but I'm concerned it is getting so far from Sellafield. We need to monitor the islanders to see if they have plutonium in them."

we were assured that water would dilute it.

"Now the sea spray will contain radioactivity. Anyone on the beach breathing it in is going to be exposed."

Local North Uist GP Dr John MacLeod said: "I was not aware of these new findings."

"Plutonium has been found, an urgent study should be made throughout the Scottish islands and the west coast."

"These areas are in the worst place, as sea currents from Sellafield come northwards."

A Sellafield spokesman said: "The plutonium is from here, but not a dangerous level. We are governed on levels of discharges by the International Commission for Radiological Protection."

Discharges from Sellafield are set to INCREASE next year when a new processing facility starts.

inum byrjaðu, vórðu vit vissað um, at tað tyntist mest sum burtur, tá tað kom í vatn.

- Nú er greitt, at sjórokin inniheldur kjarnorkugeislingar. Øll, ið anda tað niðri í seg, eru tískil fyri geislingarvandanum, sigur Green. Skotskir politikkarar krevja nú, at kann-

ingar verða settar í verk, alt fyri eitt.

Sellafield vátar

Á Sellafield-verkinum hava teir váttað, at kjarnorku-burturkastið, ið er staðfest á Uist stavar frá Sellafield.

- Men útleiðingarnar eru ikki so stórar, at nakar

avndi er á ferð. Vit halda okkum niðanfyrri tað, sum myndugleikarnir hava ásett, sigur ein talsmaður á Sellafield.

Útleiðingarnar av geislavirknum evnum fer at økjast, tá endurvinningsverkið í Sellafield verður tikið í nýtslu seinni í ár.

ówh

Svend Aage Ellefsen:

Havi frætt um økt virksesemi

Landsstýrismaðurin í umhvørvismálum ætlar sær ikki at liggja á latu síðuni, nú ymist nýtt er at frætta um kjarnorku-burturkast í Stórbretlandi.

»Tað er heilt givið, at vit fara ikki at lata alt um okkum ganga, nú tað frættist, at virk-

semið hjá Dounreay og Sellafield aftur er farið at vinda uppá seg,« sigur Svend Aage Ellefsen, landsstýrismaður í umhvørvismálum.

Hvørji tiltøk landsstýrið annaðhvørt fer at taka stig til ella ætlar at vera við í, dugir hann ikki at siga í løtuni, nú enn ikki so nógvar greiddigar upplýsingar eru tókar, men okkurt verður gjørt.

»Eitt nú hava vit frætt, at Dounreay er í ferð við at økja um sítt virksesemi, m.a. við at taka ímóti kjarnorku-burturkasti frá spániólum, indarum og enn tá irakum, so tað kunnu vit ikki lata um okkum ganga, tí hetta viðkemur sjálvsagt okkum,« sigur umhvørvismálaráðharrin við Sosialin.

hj.

Vísindalig kanning vátar

Sjórok er orsøkin

Íbúgvarnir á skotsku vesturoyggjunum eta mest egna føði. Tey hava fimm ferðir so nóg í sær av geislavirknum evnum sum íbúgvarnir í Glasgow, ið eta ymiska handilsføði. Sjórok hefur við sær, at eisini neyt og seyður, ið ganga langt inni á oynni eisini fáa evnið í seg

»Síðstu tíðina hava vit fingið at vita, at plutonium ikki ferðast langar leiðir, sigur ein skelkaður bretska lækni, Dr. David Sumner, í síni viðmerking til, at Sellafield-útleiðing sæst aftur so nógvar kilometrar.

Er kannað

»Hvussu stórir heilsuvandin er, tað er óvíst, men tað nívir meg, at evnið hefur ferðast so langt frá Sellafield. Vit noyðast at kanna íbúgvarnar fyri at vita, um teir hava fingið plutonium í seg,« sigur

Sumner.

Sosíalurín hefur fingið hendur á einum eintaki av bretska læknatíðarritinum *British Medical Journal*.

